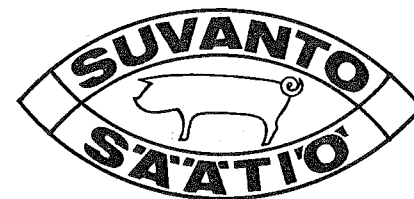

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 2 1973

HUHTIKUU

Säätiön tilaisuus Tampereella toi hyvän mielen isännillekin.

SUVANNON SEUDULLE

Täältä Hämeenkyröstä tervehdin teitä, te sakkolalaiset ja tämän Suvannon Seudun lukijat. Mieltä lämmittävää on lukea ennen kaikkea kirjoitus "Tapulin varjossa". Siinä yllä oleva Sakkolan kirkon kuva tuo mieleeni monia rakkaita muistoja jo lapsuusajalta. Siihen aikaan, eli vuosisadan alkupuolella, kun olin syntynyt oli tapana enempi käydä kirkossa, kuin nykyään. Äitini piti tapaa usein käydä kirkossa pyhisin ja niin vei aina meitä lapsiakin mukanaan. Niin ne lapsuuden kultaiset vuodet ja vielä nuoruudessakin jouduin asumaan siellä Karholassa, joten ei

tullut pitkä matka kirkkoonkaan. Oikein mieli tekee haikeaksi kun entiset muistot herää sieltä syntymäpaikoilta. Jouduin käymään rippikouluni pastori Vikmanin aikana. Häneltä jäi mieleeni ne herttaiset rippikoulutunnit, ynnä eräs runo, jonka hän melkein joka pyhä luki kirkossa, aivan saarnan alussa. Sanat siihen olivat seuraavat:

Oi terve Herran huoneelle
mis yhtyy Herran kansa
ja kallis sana totuuden
soi puhtaudessansa.
Täällä lapset Herran juhla on

jonk rinnalla on arvoton
maan riemu kokonansa.

Täällä ilo, riemu annetaan
ja vala Jumalalta.
Me tänne niinkuin satamaan
riennämme myrskyn alta.
Kun riehuu riidat maailman
täällä ympäröi meit Jumalan
suloisen hengen valta.

Sä sielu kyllä tiedät sen,
sä maistoit mannaa taivaan,
kun sydän oli murheinen
sait lohdutusta vaivaan,
vaipuissa rukouksiin
näit Herran sangen useinkin
sua virkistävän aina.

Oi huone missä murhe saa
iloa hetken verran,
oi pyhistö jok avajaa
tiet tykö Taivaan Herran.
Tällä aina totuus soikohon
se vievä taivaisiin on,
kuin isät se vei kerran.

Monet lämpimät terveiseni näin
teille kaikille sakkolalaisille
tuttuile ja tuntemattomille Suvannon
Seudun lukijoille lähellä ja kau-
empanakin täältä Hämeenkyröstä.
Toivottaa

Alma Matikainen
o.s. Tenkanen

MAASEUTUVÄKI

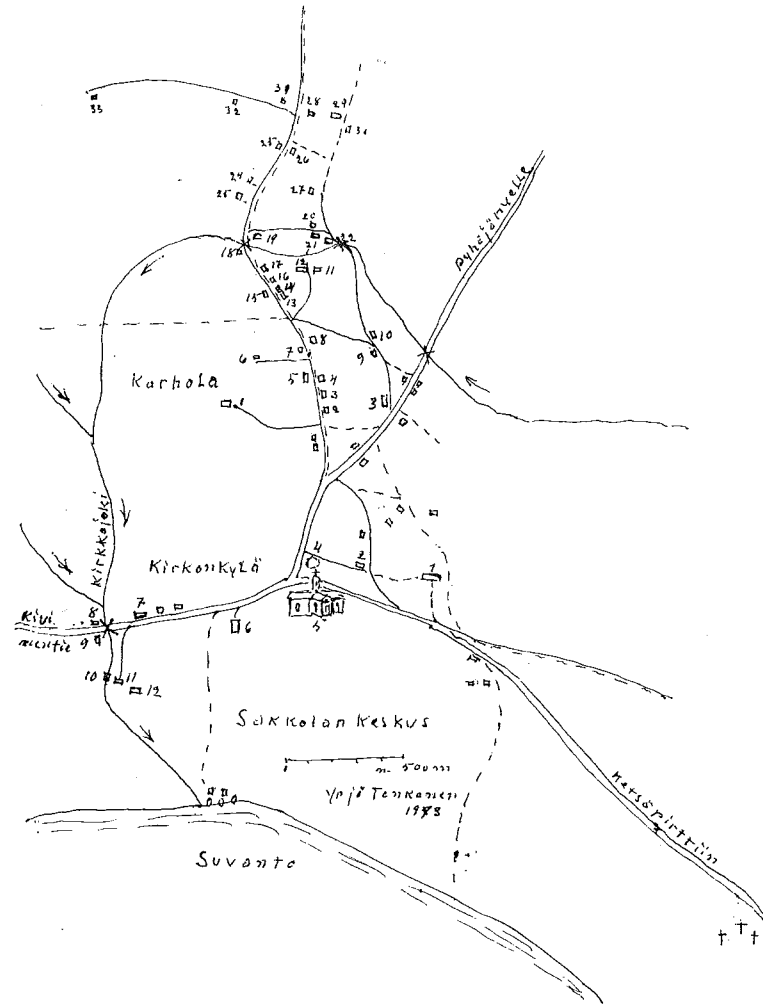
Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärveillä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijaitaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

KIRJ. YRJO TENKANEN

Ukki kertoo Sakkolan pitäjän Karholan kylästä

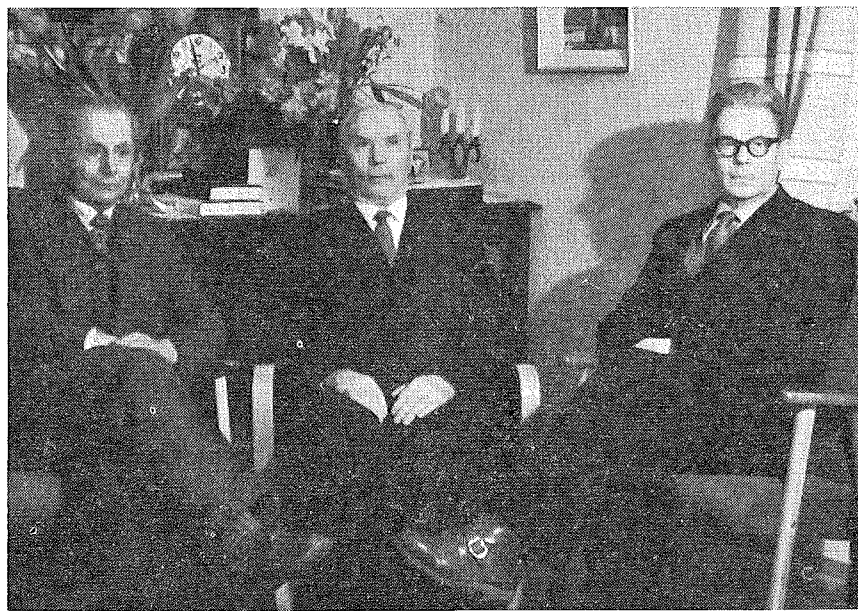

ja Ukin koti oli?", kysyivät pojat. Kerron siitä mielelläni, mutta se on pitkä juttu. Jaksanetteko kuunnella. "Kyllä me jaksamme ja jos ei tämä päivä riitä, niin saat kertoa lisää muina päivinä."

Alkakaamme siis. Katsokaapa tätä piirrosta. Karholan kylä sijaitsee Sakkolan kirkolta pohjoiseen päin. Pyhäjärvelle menevästä maantiestä kylätie erkani loivasti vasemmalle jo kirkonmäellä. Se laskeutui jyrkkää mäen rinnettä alas. Mäen alta erosi siitä vasemmalle pienempi tie, joka johti metsäiselle Patamäelle. Siellä oli lukkarin virkatalo ja maatila. Talon olen merkinnyt numerolla 1. "Mikä se lukkari on?", kysyi Harri. Se on laulua ja urkujen soittoa opiskellut mies tai nainen, joka kirkossa jumalanpalveluksen aikana soittaa uruilla virsien sävelmiä ja laulaa samalla. Hän soittaa ja laulaa myös lapsia kastettaessa, aviopareja vihittäessä, hautauslauluissa, hartauskokouksissa sekä johtaa laulukoroja ja antaa jopa omia kirkkokonsertteja soittaen ja laulaen. "Tunsiko Ukki kylän lukkarin?", kysyi Jukka. Tunsin kaksikin. Nuorena ollessani oli Sakkolan lukkarina Israel Maasalo (1899—1927). Hän oli taitava urkuri ja johti laulukoroja ympäri pitäjää. Lisäksi hän oli kuntakokouksen puheenjohtaja sekä perusti osuuskaupan ja raittiusyhdistyksen ja oli mukana monissa muissakin yhteiskunnallisissa asioissa. Hänen poikansa professori Armas Maasalo oli Helsingin Johanneksen kirkon urkurina.

Olin joulupäiviä viettämässä tyttäreni Raijana perheen kotona Lahdessa 1972. Hänen poikansa Markku, jo kolmatta luokkaa oppikoulua käyvä, sekä kaksoispojat Harri ja Juha, vielä kansakoulussa olevat, piirtelivät aikansa kuluksi jouluaiheisia kuvia ison pöydän ääressä. Istuin joukkoon ja piirsin syntymäkyläni Karholan karttaluonnoksen ja keskeisen osan Sakkolan Kirkonkylästä. Pojat katselivat piirrosta. Markku

kysyi: "Mitä Ukki piirtää?" Piirrän syntymä- ja lapsuusaikani kotikyläni kartan. Viivat kuvaavat teitä ja nämä pikkukuviot taloja. Olen numeroinut talot. Mikä on suurin numero? Pojat laskivat. "33 taloa", sanoi Markku. Niinhän niitä oli ja viereisessä Kirkonkylässä ehkä vieläkin useampia vaikka olenkin merkinnyt niistä vain osan. Kuten piirroksista näkyy sijaitsee Karholan kylä aivan sen lähellä. "Millaisia kylän talot

Maanviljelijäset Esaias ja Matti sekä poikakjoht. Heikki Tenkanen.

Hän sävelsi monta suurta sävelmää kirkkomusiikin alalta ja paljon kauniita lauluja. Tekin osat joululaulut: Hiljaa, hiljaa joulun kellot kajahtaa ja Tuikkikaa oi joulun tähtöset. "Osaamme", sanoivat pojat. Kesälomansa aikana tämä koko kansan tuntema musiikkimies kävi monasti Patamäellä ja soitti urkuja Sakkolan kirkossa. Näin hänet silloin monta kertaa. Viimeisenä Sakkolan kanttorina toimi Aaro Lehmusvuori (1931—1947). Hänen johtamansa sakkolalaiset kuorot lauloivat vielä sotien jälkeenkin pitäjä- ja muissakin juhlissa.

Jatkakaamme nyt matkaa piirroksen mukaan kylän toiseen taloon. Patamäen tiehaarasta alkaen kylätie nousi loivasti pellon rinteä ylös. Melkein mäen päällä oli sen oikealla puolella ja aivan tien reunassa pieni punainen talo n:o 2. Se oli opettaja Ernst Weisselin. Hän kiersi Sakkolan kylissä pitämässä kiertokoulua. Se vastasi nykyistä alakansakoulua. Kerran tällanen koulu oli kotonani. Olin hänen oppilaanaan ja opin silloin lukemaan. Hänen poikansa Toivo ja Väinö olivat Ukin leikkivereita. Toivo toimi myöhemmin

kauppa-alalla ja Väinö Helsingin kaupungin palveluksessa. He ovat jo kuolleet. Tytär Meeristä tuli kansakoulun opettaja. Hän elää nyt Petäjävedellä.

Kylän seuraava talo oli maanviljelijä Martti Rekoniuksen, n:o 3. Se oli lapsuuteni aikana rakennettu ja sen tien puoleisella sivulla kasvoi suuri ryhmä kirsikkapensaita. Isäntä Martti kävi sivulla kasvoi suuri ryhmä kirsikkapensaita. Isäntä Martti kävi kiireisimpinä työaikoina auttamassa isääni ja setiäni ja he häntä. Poikansa Toivo oli samalla luokalla kanssani kansakoulussa ja tapasimme koulumatkalla. Oli hauskaa. Sotien jälkeen hän asui perheineen Helsingissä. Hän on jo nyt kuollut ja samoin hänen vanhempansa. Sisarensa Aino, Siiri ja Elsa olivat nuorempia. Elsa perheineen ja Siiri asuvat myös Helsingissä. Heidän Karholan talonsa omisti myöhemmin Mikko Pekkanen.

Numero 4:llä merkitty talo oli maanviljelijä Antti Makkaran. Muistini mukaan perheeseen kuuluivat pojat Adolf ja Väinö sekä tyttäret Amalia, Anna ja Hilda. He rakensivat vanhan talonsa vie-

reen uuden talon. Myöhemmin talossa asui Matti Kuparinen perheineen ja hänen jälkeensä Viskarit.

Tien vastakkaisella puolella oleva talo n:o 5. oli kanttori-urkuri (director cantus) Aleksander Tenkasen rakennuttama suurehko ja keltaiseksi maalattu talo. Se sijaitsi ison istutetun puiston keskellä. Ukki ja koko isäni perhe asui tässä talossa 1912, kun kotitalomme rakennettiin uudelleen. Sen puutarhassa oli paljon omenia ja kirsikkapuita sekä marjapensaita. Me lapetkin saimme silloin omenia ja marjoja maistella. Sakkolan lukkareina kolmen sukupolven ajan toimineet aina isästä poikaan Thomas Tenganen (1773—1837), Abram Tenganen (1798—1885) ja Aleksander Tenkanen (1827—1894). Viimeksi mainitun lukkarikautena Sakkolan kirkko sai urut, jotka siihen aikaan olivat vielä harvinaisia. Hän otti myös käyttöön sukunimen Tenkanen ja sitä mukaan kaikki toisetkin Tenganen tai Tengainen nimeä käyttäneet. Thomas Tenganen koulutti vanhimman ja nuorimman poikansa Johanin ja Nicolauksen papeiksi. He ottivat ajan tavan mukaan ruotsalaisen nimen Tengén ja niin sai alkunsa Tengénien sukuryhmä. Siinä esiintyi myöhemmin useita virkamiehiä, pappeja, tuomareita, insinöörejä, kuvaamo- ja musiikkitaiteilijoita, opettajia jne. Heistä mainittakoon Muolaan rovasti Johan Albert Tengén ja veljensä kruununvouti Berndt Fridolf Tengén.

Talo n:o 6 oli kylätiestä vasemmalle ja n. 100 m:n päässä peltojen keskellä. Siinä asui maanviljelijä Mikko Kurikka vaimonsa Marian, poikansa Simon ja tyttärensä Idan kanssa. Tytör toimi pitkän aikaa pyhäkoulun opettajana Karholassa. Perhe muutti Ruoveden Pappilan kylään, jossa ovat edelleen maanviljelijöinä. Simo on

Katkelmia Hovikylän Marttojen päiväkirjan sivuilta v 1943

jo kuollut, mutta hänen poikansa Reino hoitaa isänsä tilaa.

Kurikan tienhaarasta alkaen kylätie laski loivasti ja aivan lähellä oli pieni talo n:o 7. Sen omisti Antti Haapasaari ja myöhemmin Liisa Makkara tyttärensä Annin ja vävynsä kanssa. He muuttivat Keski-Suomeen.

Tien oikealla puolella pellolla oli Salmelan talo n:o 8. Siinä asuivat maanviljelijät Martti Salmela ja vaimonsa Anni sekä heidän poikansa Antti, Juho ja Aleks ja tyttäret Anna Maria ja Helena. Juho otti vaimokseen Helena Kurikan ja heidän lapsensa olivat Toivo, Martti ja Eino. Juho kuoli jo Karholassa ja poikansa Eino kaatui sodassa. Antti kuoli Nivalassa. Muu perhe muutti sodan jälkeen Ruoveden Väärinmajan kylään. Siellä ovat kuolleet Aleks ja Helena. Toivon tyttäristä Hilka on opettaja ja Helvi ja Paula jo miehelässä. Martin poika Pentti on sähköinsinööri, Veikko on Amerikassa ja Eino on kotona maanviljelijänä sekä tytär Tuula ompelijana.

Tästä talosta lyhyen matkan päässä oli Reknotkon tiehaara. Ensimmäinen oikealle kääntyvä tie johti Myllyharjulle, jossa se yhtyi

— Älä ajattele ensisijassa palkasi suuruutta, vaan ajattele sitä sivutuloa, jonka voit hankkia kartuttamalla itsessäsi taitavuutta, kokemusta ja sisäistä arvoa.

— Älä koskaan ole mitään tekevä!

— — —

Tammikuun 19 p:nä. — Tänäpäidettiin vuosikokous Juho Paksun talossa. Toiminta ei näyttä-

kirkolta harjua pitkin tulevaan tiehen. Yhtymäkohdan oikealla puolen oli Tuomas Hyytiäisen, vaimonsa Annin ja lastensa Toivon, Matin ja Esterin asuma talo n:o 9. Myöhemmin talon omisti August Systä vaimonsa Olgan ja lastensa kanssa. Vanhemmat ovat jo kuolleet, samoin poikansa Väinö. Pojat Olavi ja Kaarlo ovat perheellisiä. Vasemmalla puolen tienhaaraa oli Aleksanteri Systän talo, n:o 10. Miehen kuoleman jälkeen hoiti taloa hänen vaimon-

nyt alkavan erikoisen suurella osanotolla, sillä ainoastaan 15 jäsentä oli koolla. Lisäksi olimme saaneet marttaneuvojan kokoukseen. Kokousväki oli sentään aika hyvässä vireessä, sillä puhjei meinannut saada puheenvuoroa!

Etenkin tallukkaiden tekokurssi herätti suurta mielenkiintoa. Lisäksi pohdittiin paljon muista tärkeistä asioista mm. siitä meille jo niin rakkaaksi käyneestä ja tarpeellisesta loukutuskoneesta. Jon-

sa Helena. Hän ja toinen miehensä Mikko Repo ovat myös jo kuolleet.

Reknotkosta pienen purossan jälkeen erosi kylätiestä toinen tie oikealle. Se johti maanviljelijä Matti Systän taloon n:o 11. Hänen vaimonsa oli Helena ja naapuritalon vanhan isännän Yrjö Tenkasen sisar. Heillä oli pojat Aleksanteri, Yrjö, Salomon, August ja Mikko sekä tyttäret Anni ja Emilia. Mentyään avioliittoon kaikki toiset muuttivat talosta pois paitsi Mikko perheineen. Sodan jälkeen hän siirtyi Huhtamoon. Hänen pojistaan Eino perheineen asuu nyt Helsingissä ja tytär Kerttu on postinhoitajana Huhtamossa.

Päästyämme kylän tarkastelussa tähän asti sanoi Markku: — Milloin kerrot omasta kodistasi Ukki? Vastasin hänelle: — Nyt olisikin jo sen vuoro, mutta kun te pojat näytätte jo väsyneiltä, niin jatkan kertomustani huomenna. Menkää nyt vain omiin puuhiinne!

Kanttori-urkuri Aleksander Tenkasen talo.

Jatk. seur. numeroissa

ka rippeitä on löytynyt aivan Ryhmästä asti.

Päätettiin pitää ompeluseura joka maanantai kuten ennenkin, sillä poikkeuksella vaan, että seura kokoontuu päivällä, tekee omia käsistöitään — sikäli mikäli ei seuralle ilmesty käsityötarpeita.

Ompeluseuran päätteeksi sanomme: — Kiitos korvikkies, sokeri oli itsellä!

Helmikuun 28 p:nä

Nyt ne juhlatkin ovat sitten ohi. Olemme tyytyväisiä. Tyytyväisiä siksi, että juhlayleisöä saimme yli odotuksen ja että ohjelma meni hyvin. Mutta sittenkin tuntuu joku kaivelevan sydänalaa ja se on se, ettemme osanneet olla tarpeeksi rahanahneita.

Ja ne kukatkin kun loppuivat kesken, tämä tuntui ottavan vähän sisikuntaan ja omaantuntoon, sillä allekirjoittanut muistaa parikin kertaa sanoneensa kukkia tehtäessä — kyl ne nyt jo riittää!

Arvat menivät kaupaksi niin pian, että puolet yleisöstä eivät saaneet ollenkaan sijoitetuksi markkojaan yleishyödylliseen tarkoitukseen. Se oli vahinko, se.

En voi millään olla mainitsematta, että puolet yleisöstä oli varmaan sotilaita, vaikka tätä

hanttiviskaalia kyllä kerran kiellettiin kirjoittamasta mitään sotilaista, vai oliko se niin, että sotilaiden valokuvia ei saa liimata. Mikä onni, että Vänämöinen satui olemaan siviilissä.

Jälkeenpäin kuulin huhuja erittäin luotettavalta taholta, että ohjelma juhlissa oli erittäin onnistunut. Ja sitä se kyllä olikin! Muistelempa vaan.

Tervehdyspuhe, kuorolausuntaa, yksinlausuntaa, luentaa, esitelmä ja sitten tulivat laulujen vuorot, yhteislaulua, kuorolaulua, kaksin ja yksinlaulua.

Jaa, mutta se arpomistilaisuus se vasta jännää oli. Komea "ÄM-MÄLLÄ" varustettu kakku sai hyvän hevoskyydin Lapinlahteen, jossa se sai tietysti riemullisen vastaanoton.

"Matin" ja "Viena-Inkerin" matka johti samaan penkkiin ja se oli heille niin kohtalokas retki, että heidän kihlajaisiaan vietettiin samana iltana!

Joo! Vuosi on edessä ja me olemme vasta alussa. Ja niinkauan kun olemme hengessä ja hyvässä touhuhengessä vielä, niin ehdimme pitää toisetkin juhlat.

Maaliskuun 3—5 p:nä

Kuinka viisaiksi ja taitaviksi tässä vielä ennen pula-ajan loppumista tullaankaan? Tällainen ajatus pyrkii väkisin mieleen muistella mennyttä tallukkakurssia.

Mistä ihmeestä lienemmekin keksineet niin paljon "lumpuja", että voimme valmistaa nuo hienot kotikenkäparit. Kyllä siellä vaan revittiin rikki miesten housuja ynnä muita hajalle menneitä. Lieköhän olleet huollosta saatuja?

Kurssin kulkua alkuun hidas-tutti se, ettemme saaneet ompelukonetta heti käyttöömmemme, mutta "konstit" ovat monet. Ja kun neuvoja kiipesi vähän ylempään portaaseen, niin jopa heltisi. Satuneesta syystä kurssiaika oli

liian lyhyt, josta johtui se, ettei kaikki ehtineet saada tekeleitänsä valmiiksi ja tulospäätely jäi pitämättä. Tallukka! Tämän sanan ja tämän ihanne kenkäparin allekirjoittanut oppi tuntemaan vasta "matkoilla" ollessaan ja niin luulen meistä monesta. Hämeessähän ne lauloivat piirileikissäkin: — Tallukka on sieväkenkä, ei sen korko kapsa...

Maaliskuun 14 p:nä

Rokkajuhlamme oli tosin vähän myöhässä, mutta sitä vinkkiämmät. Rokka oli kuin entiseen hyvään aikaan keitettyjä, runsaine sattumineen.

Ohjelman suorittajina esiintyi vallan itse suuruuksia: — "ylioppilas" Sievi Leppänen, "opiskelija" Lempi Leppänen, "sotamies" Sirkka Hakulinen, joihin neidit olivat kovin ihastuneita. Ensimmäisinä olivat kuitenkin emännät Leppänen ja Hartikainen. Tämä jälkimmäinen oli itse "eduskunnassa olevan miehen vaimo" ja kannatti kovasti kaikkia yhdistystyksiä ja osuuskuntia.

Oikein siellä meikäläiset tunsivat alemmuuskompleksia.

Ja sitten siellä taas arvottiin seuralle lahjoitetut kauniit villakäsineet, ne olivat houkuttelevan näköiset ja varmaan jokainen olisi ne halunnut itselleen. "Livia"-nukke pääsi takaisin syntymäkoitiinsa, mahtoi olla onnellinen.

Oli siellä yleisöä aika paljon, mutta sotilaat kun luulivat juhlien olevan vasta illalla, niin siinä kävi suuri vahinko! Jos sitten sitä saa vahingoksi sanoa.

Maaliskuun 15 p:nä

Tänään oli jokaisella tärkeää asiaa "esvaltoihin", jonka rinnalla marttayhdistys aivan kalpeni. Olihan kysymyksessä ne kortit, joita täytyy säilyttää kuin silmäterää. Pitää vaan hyvää huolta korteista, sillä allekirjoittanut tietää sen

Käydäämpä Sakkolan Keljassa

Haparaisten Keljan kyläläisiä.

Keljan ja Haparaisten kylät eroitti pieni puusilta yli ojan, tämän sillan alla lapsena koulusta tullessa käytiin "häränsilmiä" (=jääkuplia) imemässä. Lähenkin tästä kulkemaan talo-talolta Runteenmäelle päin.

Ensin oli Paukun Vapon ja Siirin talo, Vappo oli kai jonkinlainen liikemäinen siihen aikaan. Sitten oli Paukun Juhon talo, edellisen veli. Juho oli porsas "parisniekka", välittäjä ja pyhäkoulunopettaja sekä suuren perheen isä. Koulua käydessä meillä oli aina tapana käydä tämän talon lapsia varttumassa sakkiin ja saatiin samalla lämmitellä tuvassa.

Seuraava oli jo Susannan Jus-

sydäntuskan, jonka saa kun kortit häviävät.

Kirjoitti Helvi Kosonen

Tämä Hovinkylän Martta-yhdistyksen sarja jatkuu ja on melko luistavaa luettavaa, joten toivon Helvi Motarin jatkavan Kososen Helvin tyyllillä nykyisistä aiheista, taikka menneistä!

toimittaja

sin mökki (Meskanen) jonka varmaan monet muistavat, tästä on tehtykin oikein oma juttu.

Poiketaanpa tästä oikealle vähän kauemmaksi tiestä, sinne oli tehnyt uuden talon Kiurun Eemeli, jossa eleli Alisansa kanssa. Palaamme takaisin tienpuoleen, tietä vasemmalla oli Kiurun Helun, Emelin ja Hilman talo. Helu oli hieroja, myöskin ompeli. Emeli oli kutoja, ompelija ym. Hilma taas diakonissa. Tyttöosastossa kävimme usein heillä.

Jatkamme matkaa, saavumme Heikkosen Tuomaalle, emäntä Emiliä, poika Kaino, tytär Lyyti. Muistan myöskin vanhan mummon, joka oli myös hieroja.

Kävellään vähän eteenpäin, on Kiurun Aapron talo, jossa oli myös aika iso perhe. Heiltä muistan pienen mustan koiran, jonka nimi oli "Mute", se aina haukkua räykitti, kun ohi mentiin.

Tulemme Karvasen Villen kohdalle, emäntä Liisa, sanottiin myös "Saju-Villeksi", oli kova teen juoja.

Tien toisella puolella on Jaakkolan Juosin ja Junan talo, he olivat kaksi vanhaapoikaa ja heillä

oli huushollaskana Anttilan Anna-Mari.

Tästä tehdään kierros vasemman pitkin kujasia, jossa oli Kopasen Antin talo.

Jatkamme tietä pitkin ja heti onkin Viskarin Juhon talo, jossa usein lystiä pidettiin.

Jatkamme matkaa, teemme mutkan ja toisenkin, siinä seisoo Paason riihi. Aivan lähellä on Kermisen uusi talo ja jonkin matkan päässä heidän vanha talonsa.

Toisella puolen tietä oli sellainen pieni mökki, jota sanottiin "Maitotaloksi", siinä otettiin aikaisemmin vastaan maitoa meijeriin vietäväksi. Seuraavan tien mutkassa oli Jaakkolan Alen (Kekki) talo. Otamme harppauksen alas rantaan päin jossa kököttää Kukon Marin talo, jossa hän eleli poikiensa kanssa.

Seuraavana on Paason vanha talo, jossa Albertti asui perheineen. Nousemme mäkeä ylös, mäen puolivälissä on Paason Aukustin talo. Täällä usein pidettiin hauskaa. Aukusti sanoi meille työille: — Taas on kесе-kasvusi ämmänalkuloi, kun meitä oli iso liuta saman ikäisiä. Anttilan liet-

Jukka Niemi

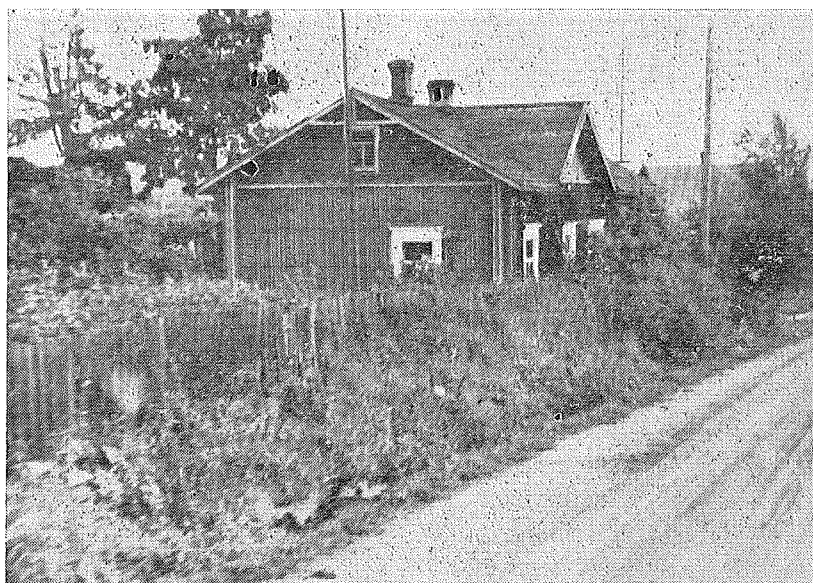
Vesilahti

PÄÄMYYMÄLAMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

Kuva Keljasta

teen penkereessä meillä oli talvisin oikein vasituinen mäenlaskupaikka, siellä sitä hiulattiin aina iltapimeään asti. (Paasoja sanottiin Anttiloiksi.)

Päästyämme mäen päälle, menemme ensin vasemmalle, siinä talossa asui Paukun Jukan leski ja Mikko perheineen. Aivan lähellä naapurissa on Paukun Tauno, Aapron talo, myös Eeva-mummo asui siinä. Tauno ja Martta olivat pyhäkoulunopettajia.

Käymme Loviisan pienessä mökissä, jossa hän yksin eleli. Pelon reunassa, ojan yli mentyä tultiin Karvasen Martille, heidän "kujamaalla", karjarakennus, monet pääsiäisliekut liekuttiin. Koivumäessä asui ja eleli Liisa poikineen, Santeri oli jo kuollut. Toisella puolella oli Loposen talo, jossa usein postia vartuttiin.

Kävelemme pellon poikki Kuupolle, jossa oli 7 veljestä ja tyttäriä 5. Simon muistan piipunnysä suussa.

Kuupon Juho-niminen poika oli tehnyt oman asunnon lähelle Suvannon rantaa, mäen alle, jossa asusteli Eeti emäntineen. (Nämä oli juuri niitä talvisodan kuuluja Keljan taistelujen paikkoja.

Maantien toisella puolella, mäen

päällä, menemme Karppasen Reimolle, heillä oli ja isonlainen perhe.

Tien puolella oli vielä asunto, jossa asui yhteen aikaan Paukun Heikki perheineen. (Hän myöhemmin rakensi asunnon kauaksi suunnitun reunaan.) Seuraavana oli Kaartisen Liisan ja Simon vanha talo, jossa Inkisen Eemeli asui

perheineen. Myöhemmin Kaartiset asuivat Vilakkalaan menevän tien puolimatkan kohdalla.

Mentyämme Runteenmäen ylänaemme Kallosten Juhon talon, jossa oli porukkaa omiksi tarpeiksi.

Tulemme takaisin maantien mutkaan jossa on Koivumäen ja Karppasen riihet, siitä lähtevät kujaset Kallosille, joita oli kolme taloa. Ensimmäinen oli Jaakon talo, sitten Matun, viimeksi Joonaksen. Heillä kaikilla oli punaiseksi maalattu talo. Paason miehet olivat sanooneet, että Kallosten on kannattanut maalata talonsa, kun eivät kukaan polta tupakkaa.

Ky ois olt hyvä ellää ja laskii luikurii, kois saatu Karjalas olla, mut hyvä näki!

Oisha meilt jänt monta paikkaa näkemättä.

Toivotankin Hyvää Uutta Vuotta ja terveisiä Keljan ja Haparaisen asukkaille, missä lienettekin.

Perimmäisen talon tyttö

Suvanto-säätiön toimintaa

Suvanto-säätiön vuosikokous pidettiin 14. 3. -73 Tampereella. Valtuuskunnan puheenjohtaja Matti Niippa avasi kokouksen ja toimi kokouksen puheenjohtajana. Hänen esityksestään kunnioitettiin edesmenneen valtuuskunnan jäsenen, talousneuvos Aleks Kallosten muistoa hetken hiljaisuudella.

Vuosi 1972 oli Suvanto-säätiölle juhluvuosi, oli toimittu 25 vuotta. Vuospäivää muistettiin Sakkolajuhlissa Vesilahdella. Korostaakseen juhluvuoden tuntua tarjosi säätiö juhlahakvit piirakkoineen ynnä muine höystöineen koko

juhluvälle. Juhlapuhujana oli kansanedustaja Sami Suominen.

Hallitus kokoontui 6 kertaa, puheenjohtajana Yrjö Raaska, varapuheenjohtajana Jalmari Naskali, sekä jäseninä Joonas Laurila, Helmi Uosukainen ja Esko Kallonen. Varajäseninä Tauno Huuska, Kirsti Suokas ja Väinö Pekkanen. Tilintarkastajina olivat: Meri Männikkö, Nikolai Suikkanen ja Eemil Kuisma. Rahavaroja hoitaa Lempäälän-Viialan Osuuspankki. Säätiön edustajina Karjalan Liiton ja Karjalaisten Meimotalon kokouksissa on ollut Y. Raaska. Onnitte-

lukäyntejä suorittivat puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet useita.

Ostettiin 10 kpl Karjalaisten Heimotalon osakkeita ja tehtiin päätös kahden lisäosakkeen ostamisesta.

Koottiin aineisto ja kustannettiin Sakkolan pitäjäläite sanomalehti Karjalassa.

Avustuksia jaettiin yhteensä 11.340 markkaa. Leikkikenttäalueen kauppa Lempäälän kunnalle saatettiin päätökseen. Alueen kauppahinta oli 10.000 markkaa. Myytiin Itä-Suomen Raakasokeritehtaan 50 osaketta takaisin yhtiölle nimellisarvohintaan. Täydennettiin viirivarastoa 100 kpl.

Eläkeiässä ja eläkkeellä oleville sakkolalaisille järjestettiin yhteinen tilaisuus Lempäälän Ehtokodossa. Säätiön puolesta oli järjestetty ohjelmaa ja tarjottiin osanottajille lounas. Tilinpäätöksen mukaan kertomusvuoden ylijäämä on edellisvuosien tulosta pienempi. Silti säätiön taloudellinen asema on edelleen hyvä.

Suvannon Seudun osalta mainitakoon toimintavuoden tapahtumista seuraavaa: — Lehti ilmestyi ensimmäisen kerran kahdeksan numeroa vuodessa. Painosmäärä oli 1600—1900 kappaleeseen numerolta. Tilausmäärä oli vuoden lopussa ennätysellinen. Konttorista postitettiin 812 postilähetystä. Kun lehti myytiin tilaajille entisellä hinnalla ja valtiovalan taholta perittiin uusia maksuja muodostui tilivuosi lehden osalta poikkeuksellisen alijäämäiseksi.

Suvanto-säätiön ja Suvannon Seudun toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin ja vastuuvapaus myönnettiin hallitukselle ja toimintakunnalle.

Vuoden 1973 aikana toimii säätiön hallintoelimet edellisen toimintavuoden kokoonpanossa, paitisi uutena jäsenenä valittiin valtuuskuntaan Soini Patja Punkalaitumelta ja hänen varamiehek-

seen kapt. evp Aapo Repo Hämeenlinnasta.

Opintoavustuksia myönnettiin seuraavasti: — Yliopistoissa opiskelijoille 16 kpl 1600:—. Muut opiskelaitokset 25 kpl 1090:—. Lukioluokat 18 kpl 1440:—. Ammattikoulut 11 kpl 770:—. Yhteisöille yhteensä 550:—. Suvannon Seudun toimittamista tuettiin 6000:—. Päätettiin ostaa Karjalaisten Heimotalon osakkeita lisää 3 kpl, jolloin säätiön omistukseen tulee yhteensä 15 osaketta.

Toini Valkosen esityksen pohjalta päätettiin tukea Sakkolan-Raudun kansallispuvun ostajia 100 markan "vaaterahalla". "Vaateraha" koskee vain sakkolaisyyntisiä henkilöitä ja Sakkolan-Raudun pukua. Tämä "tunnustus-palkinnon" saa jo ostamalla "pe-

ruspuvun", ilman jakkua ja "harakka"-päähinettä. Siis tykätään tyttölapsista!

Sakkolan pukua saa tilauksesta Vuorelma Oy:ltä ja Vokki-Virkiltä.

Sakkolan pitäjäjuhla v. 1974 tarjotaan Lempäälän Karjalaisten järjestettäväksi. Sakkolaiselle urheiluvälle ja edustusurheilijoille järjestetään yhteinen tilaisuus v. 1973 aikana. Ilmoitetaan aikanaan vain Suvannon Seudussa.

Suvanto-säätiön lähtiessä 25-vuotisen taipaleensa jälkeen tulevia rajapyykkejä tavoittamaan uskomme, että sakkolalainen ja karjalainen perinne edelleenkin säilyy ja siirtyy uusien Sakkolaispolvien käsiin silloinkin kun perustamisvuosien taivaltaajat väsyvät.

Vesipääskypaketti
vene + kone
SOK osuuskaupan
jäsenille huhtikuussa
1.550 mk

4 hengen LOHI 375 I lasikuituvene (pituus 3,75, leveys 1,46) ja 5 hv:n TOHATSU perämoottori, jossa mm. vaihteet eteen — vapaa — taakseli. Yhteensä huhtikuussa pakettihintaan 1550 mk. Jäsenetu 451 mk. Aja ulapalle. Nauti kesästä.

Tuotanto

Säätiön tilaisuus Tampereella

Iloisia ihmisiä näkyy tässäkin kuvassa, etenkin naisia naurattaa.

Vapaaehtoisen maanpuolustusväen tilaisuuden järjesti säätiö Kalevalanpäivänä Tampereelle. Tilaisuuteen saapui yllättävän runsaasti sakkolalaisia, vaikka Suvannon Seudun myöhästyminen vaikeutti suuresti tilaisuuden tiedoksi tuloa. Tervetulleeksi tilaisuuteen toivotti säätiön hallituksen puheenjohtaja Yrjö Raaska.

Eversti V. Turunen käsitteli

juhlapuheessaan Kannaksen erikoisasemaa Suomen historiassa rauhan vuosina ja sotien aikana.

Elli Pulakka esitti mieleenpainuvalla antaumuksella Yrjö Jylhän runon Taipaleen joki, tuonelan joki... Matti Niippa kertoi talvisodan aikaisesta vapaaehtoisesta maanpuolustustoiminnasta kotiseudulla, tirehtööri Aaro Lehmusvuori esitti viulun soittoa.

Vapaan sanan aikana kertoi Jalmari Ollikainen Sakkolan kunnanvaltuustossa sattuneista tapahtumista, Kiviniemen markkinoista ja kunnan metsävaroista, että jos olisi metsää myyty kasvua vastaavassa määrässä ei kunnanveroa olisi tarvinnut kantaa ollenkaan! Aapro Jääskeläinen toivoi urheiluväen tilaisuutta. (Joka toteutuu.) Majuri T. Viskari kertoi vapausodan veteraanien asioista. Kapt Aapo Repo toi Hämeen Jääkäripataljoonan Killan terveiset. Yhteinen juhla-ateria juhlisti tilaisuuden.

SAKKOLA-RAUDUN KANSALLISPUKU

Sakkolan-Raudun kansallispuku oli esillä Suvanto-säätiön hallituksen ja valtuuskunnan kokouksessa 14.3.-73. Keskustelun kyseessä olevasta kansallispuvusta herätti Toini Valkosen lähettämä kirjelmä, jossa hän erikoisesti suositeli meille sakkolalaisille oman pitäjän puvun hankkimista, sekä myös sen käyttöön ottamista. Mikäpä olisi kauniimpi näky, jos Sakkolan pitäjäjuhlassa olisi entisen kotipitäjän pukua kantavia emäntiä, rouvia ja tyttöjä runsaasti. Se olisi ehdottomasti perinteen ja kulttuurin vaalimista kansallispukujen historiassa.

Kyseessä olevaa Sakkola-Raudun pukua valmistaa Tyyne-Kerttu Virkin omistama "Vokki" Helsingissä ja Helmi Vuorelman koti-

teollisuusliike Lahdessa. Pukua haluava saa tilata hinnaston kummastakin liikkeestä.

Suvanto-säätiö päätti kokouksessaan antaa 100:— markan apurahan jokaiselle ent. Sakkolan naiselle puvun hinnasta, tukeakseen ja edistääkseen tällä tavalla Sakkolan kansallispuvun käyttöön ottamista. Tämä on eräs muoto jolla säätiö vaalii perinteitä ja kulttuuria.

Toivottavasti Toini Valkosen aloite esiäitimme kansallispuvun käyttöön ottamisesta ja Suvanto-säätiön myönteisestä avustuksesta saa lämpimän vastaanoton meidän sakkolalaisten keskuudessa.

H. U.

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Sakkolan V & U -seura Jäntevä

Suvanno Seudun numeroissa 4—5/72 on ollut mielenkiintoinen selostus v & u-seura Jäntevästä ja sen toiminnasta. Onpa perustavan kokouksen pöytäkirjakin säilynyt (harvinaista) ja julkaistu ja kuten kirjoittaja sanoo "tallennettu nähtäväksi jälkipolville". Nämä tällaiset asiat ovat erikoisen mielenkiintoista luettavaa tämänkin verran urheilukärpäsen puremalle penkkiurheilijalle, kuten allekirjoittaneellekin.

Alku taivat on selkeää asiatietoa pöytäkirjojen valossa, joita kirjoittaja käyttää kirjoituksensa tukena. Valitettavasti sieltä väliltä lienee hukunut osa pöytäkirjoista tai lienee jäänyt kirjoittajalta huomaamatta, koska hän mainitsee v. 1920 Haidermaan — Viiksanlahden ja Kiviniemen kyläosastojen eronneen Jäntevästä ja perustaneen oman seuransa. (tällaiseen käsitykseen olen tullut kirjoituksen perusteella, joskin taas myöhemmin 1938 mainitaan Haidermaan kyläosastosta). No niihän näin pitkän ajan perästä pakkaa unohtumaan asioita ja muisti pettämään kun koko pitäjän alueelta olevat asiat joutuu selostamaan ilman pätevää todistusaineistoa. Siksiäpä haluaisinkin täydennykseksi liittää tällaisen pienen reunahuomautuksen kaikel-la ystävyydellä.

Kiviniemen osaston kohdalla en asioita muista enkä tiedäkään kun joudun poistumaan paikkaseudulta, mutta Haidermaan kyläosaston tiedän toimineen ajanjaksona 1922—1926 ainakin kaksi tai kolme vuotta. Tekisipä mieleni siteeraamaan väriikki stoolia, että "jotakinhan tiedän minäkin, sillä olinhan siellä minäkin". Jouduin nimittäin aivan ilman omaa syytani ja ilman en-

nakkovaroitusta Sakkolan v u-seura Jäntevän Haidermaan kyläosaston puheenjohtajaksi, jossa hommassa lienen vanhennut parilla — kolmella vuodella. Kyläosaston toiminnassa ei tänä mainitsemanani aikana tapahtunut mitään ihmeitä — valitettavasti. Uusi luuta ei tällä kertaa lakaissut sen kummemmasti. Osasto toimi vain ki-tuen — melkein tyhjäkäynnillä. Sääntömääräiset kokoukset pidettiin ja joitakin iltamia yritettiin väsäätä kokoon, jopa kerran kävimme pitämässä vierailu-illamat Petäjärvellä, mutta niihinkin ohjelman saanti oli vaikeaa, kun seuroja oli paikkakunnalla useita ja ohjelman suorittajat melkein kaikissa samat kasvot. Kilpailu-jakin yritettiin järjestää niin talvella kuin kesälläkin, mutta osanottajien puutteessa ne pakkasivat jäämään latteiksi. Talvella olisivat olleet omasta kylästä Kuisman veljekset Manu, Emil ja Arvi, mutta viisaina ja kohteliaina miehinä he ilmoittivat, etteivät he tule kilpailemaan. Eihän se olisi ollutkaan mitään kilpailua, sillä heidän olivat aivan eri sarjassa ja nuoremmat eivät olleet innostuneet kilpailuista erikoisemmin.

Tuli tässä mieleen eräänäkin talvena puuhattiin hiihtokilpailuja Lähtöpaikka ja maali oli Koira-sen aholla. Matka oli 10 km kolmena tai neljänä lenkinä, en enää tarkoin muista, mutta kun lähtö-aika alkoi olla käsillä, niin kävin poikain luona tahtomassa ilmoit-tautumisia. Ensin he kyselivät: "onks siel jo monta nimmiä" ja kun ei ollut nimiä niin tulos oli "no en mie tiije" eikä nimeä he-runut paperiin. Kun asiasta ei tul-lut valmista niin annoin paperit eräälle kaverille ja sanoin, että

hoitelehan sinä näitä hommia minä lähdän hiihtämään. Tämän jälkeen aloin kunnostella suksiani lähtökuntoon. Kun pojat huomasivat minun olevan tosissani ja arvelivat, että jos tuokin konkari lähtee, niin miksei sitten mekin ja innostuivat hekin. Loppujen lopuksi lähtijöitä taisi olla peräti viisi tai kuusi ja kilpailut lähtivät käyntiin Arvan perusteella jouduin lähtemään Pitkäsen Yrjön jälkeen ja muutaman sadan metrin perästä tavoitinkin Yrjön ja olin ohi menossa kun Yrjö huute-li, että älä jätä mennään yhdessä onhan se rattosampi yhdessä hiihtää ja taitaa taivalta. En muista, että kumpi meistä hoksasi ehdot-

Emil Kuisma, "mestarien mestari" hiihdossa

taa, että tehdään näistä "maan-kuuluista kilpailuista" kronikka. Niin siinä hiihtää laapustellessa hahmottui värssyjä ja ennenku n. 10 km oli hiihdetty niin kronikka-kin oli melkein valmis. Oli siinä yleisöllä odottelemista ennenkun me Yrjön kanssa tulimme maaliin. Joka tapauksessa kilpailut suoritettiin. Perinteitä vaalittiin. Illalla iltamissa ylimääräisenä ohjelman numerona luettiin kronikka ja yleisö otti sen vastaan kovan "läpytyksen" myötä. En muista siitä

Yrjö Raaska täyttää 60 vuotta

60 VUOTTA täyttää 13. 4. 1973 Yrjö Raaska Vesilahdella.

Toimitusjohtaja Yrjö Raaska on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä joka oli hänen kotipaikkanaan talvisodan

kun pienen pätjän ja se lieene ollut näin "opotassa aukustilta sukset meni, siinähan se eetu poika hänen ohi pisti. No niin tässä nyt tuli pakistua vähän varsinaisen asian vierestä, mutta on kuitenkin näyte siitä, millainen se hiihtoharastus saattoi olla tuollaisten "tusina" hiihtäjien keskuudessa.

Ei ollut hurraamista kesälläkään kenttä lajeissa. Kylmiltään ei pojat halunneet lähteä kilpailemaan, eikä varsinaista vetäjää ollut kylässä, joka olisi osannut vetää nuorison mukaans. Ainoa lieene ollut Viiksanlahtelainen Pitkäsen Emil seipäässä, joka olikin omaa luokkaansa lajissaan. Sitävastoin juoksulajit 1500 ja 3000 m olivat mainitsemisen arvoisia. Niihin oli osanottajiaakin kohtalaisesti ja tasokin aivan paremman puoleinen. Näillä matkoilla kilpailivat omalla kylällä kuin myös lähiseudullakin aivan kärkipäässä Juho Tuokko, Salomon Naskali, Juho Pitkänen Alpert (Ruuna) Rauta-

loppuun saakka. Yrjö Raaska on ollut huomattavasti mukana kaikissa oman paikkakunnan hallintoelimissä ja lukuisissa yhdistyksissä ja järjestöissä. Sakkolassa hänelle oli jo uskottu kunnallisia luottamustoimia ja on nyt Suvanto-säätiön hallituksen puheenjohtaja. Kuuluu Karjalan Liiton valtuuskuntaan, Tampereen Karjala-seurojen piirin puheenjohtaja, ollut 25 vuotta Vesilahden Karjalaisen puheenjohtajana.

Kuulunut Vesilahden kunnanvaltuustoon usean vaalikauden, toimi-

nut 4 vuotta valtuuston puheenjohtajana, nykyisin varapuheenjohtaja. Lisäksi on ollut monen kunnallisen lautakunnan puheenjohtaja. Kuuluu Lempäälän-Vesilahden yhteiskoulun johtokuntaan, Vesilahden Reserviupseerikerhon johtokuntaan ja Osuuspankin hallitukseen. On sotilasarvoltaan kapteeni. Hän on innokas hiihtäjä ja suunnistaja.

Yrjö Raaska on merkkipäivänään matkoilla.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 VUOTTA täytti 6.1.1972 Anni Pajari, o.s. Viskari, Lempäälässä. Syntyisin Sakkolan Haparaisista. Nykyinen asuinpaikka Lempäälän Moisio.

75 VUOTTA täytti 12.2.1973 talonmies Martti Naskali Imatran Sienimäellä. Hän on syntynyt Sakkolan Lapinlahdessa.

75 VUOTTA täytti 24. 1. 1973 Hilja Helena Hinkkanen, o.s. Ihala, Kiihkassa. Hän on syntynyt Sakkolassa.

70 VUOTTA täytti 9. 2. 1973 Väinö Haikarainen Nokialla. Hän on kiviiniemäläisiä. Kuoreveden lentokonetehdaalla hän suoritti elämänteh-

neva y.m. (Naskalin ja Pitkäsen nimet olivat jääneet jostain syystä kirjoittajan A. P. luettelosta pois). Aikoja en muista minkälaiset ne silloin olivat, mutta varmaan nämä jokainen olisivat olleet laajemmalti tunnettuja nimiä, jos olisivat hiemankin harjoitelleet ja hoitaneet kuntoaan, mutta se harjoitus lieene rajoittunut jokaiselle kilpailussa juoksemiseen ja kunnan hoitaminen arkisessa leipätyön aherruksessa ja niillä eväillä ei huippuaikoja saavuteta.

Aukusti Kiuru

tävänsä sotien jälkeen. Eläkevuosiaan hän viettää omakotitalossaan Nokialla. Merkkipäivänä lähiomaiset, ystävät ja naapurit kävivät onnittelemassa.

70 VUOTTA täytti 24. 3. 1973 Armas Paukkunen Pirkkalassa. Hän on syntynyt Raudussa. Asuinpaikkakunta Sakkola vuodet 1929—39. Taisteli talvisodassa ErP 6:n konekiväärikomppaniassa. Sotilasarvo ylivääpeli.

70 VUOTTA täytti Nokian Pinsiössä 29. 3. 1973 emäntä Hilja Oksainen, o.s. Hakulinen. Hän on kiviiniemäläisiä, on kuulunut Kiviniemen—Röykkylän Martta-yhdistykseen. Merkkipäivänä ehtoisaa, vieraanvaraista emäntää kävivät onnittelemassa lähiomaiset, entiset ja nykyiset naapurit.

70 VUOTTA täyttää 28. 4. 1973 Maria Lamppu, o.s. Kallonen, Helsingissä. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Asuinpaikka talvisotaan saakka Viipuri. Osallistuu Helsingin Sakkola-seuran toimintaan.

70 VUOTTA täyttää Lempäälässä 29. 4. 1973 rouva Lyydia Kinnunen, o.s. Heikkonen. Hänen kotikylänsä oli Kiviniemi. Lyydia Kinnunen kuuluu Viialan—Kiviniemen Marttayhdistyksen johtokuntaan, hän on ot-

tanut osaa marttatyöhön uusilla asuinsijoilla.

60 VUOTTA täytti 25. 11. 1972 Eino Kuisma Jyväskylässä. Entinen kotikylä Sakkolan Haitermaa.

60 VUOTTA täytti 24. 1. 1973 Eeva Koiranen Teneriffassa. Kotoisin Sakkolan Haitermaasta.

60 VUOTTA täytti 24. 1. 1973 Sanna Pitkänen, o.s. Levola, Jyväskylässä. Hän on syntynyt Valkjärven Vaalimoissa.

60 VUOTTA täytti 2. 2. 1973 Lauri Meskanen Orivedellä. Ent. kotikylä oli Sakkolan Vilakkala.

60 VUOTTA täytti 21. 2. 1973 Ilmi Helena Söder, o.s. Karjalainen, Ruovedellä. Kotikylä Sakkolassa Ojaniemi.

60 VUOTTA täytti 7. 4. 1973 Aino Anna Kaustala, o.s. Karonen, Vesilahdella. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Petäjärvi.

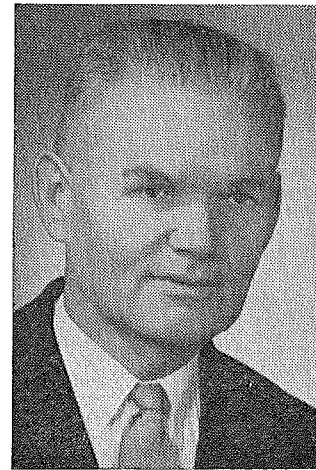
50 VUOTTA täytti 3. 12. 1972 Eino Valtonen Lempäälän Hulauksessa. Kotikylä Sakkolan Haitermaa. Tunnettu kirvesmies paikkakunnalla ja on rakentanut monelle siirtolaiselle oman kodin.

50 VUOTTA täytti 5. 3. 1973 Pentti Hännikäinen. Hän on syntynyt Sakkolan Luprassa. Oli mukana sodassa. Pienenä poikana putosi kivoon, josta hänet pelasti palvelija ja Hilja Kuisma "rullasi" henkiin.

50 VUOTTA on täyttänyt Vieno Toivonen, o.s. Nuora, Sakkolan Haparaisista. Asuu nykyisin Tampereella.

60 VUOTTA täytti 17. 3. 1973 vääpeli evp Arvi Häyhänen Niinissalossa. Sakkolan Kiviniemestä.

60 VUOTTA täyttää neiti Helmi Sipponen 17. 4. 1973 Jyväskylässä. Hän on ottanut osaa vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön ja kuulunut Kiviniemen nuorisoseuraan johtokunnan sihteerinä. Onnittelemme!

TALOUSNEUVOS ALEKS KALLONEN KUOLLUT

Talousneuvos Aleks Kallonen kuoli 8. 3. 1973 Lempäälässä. Hän oli syntynyt Sakkolan Lapinlahdessa 17. 4. 1898.

KUOLLEITA

Aune Nuora, o.s. Lamppu, synt. 24. 3. 1886 Sakkolassa, kuoli 2. 1. 1973 Ähtärissä. Entinen kotikylä Sakkolan Röykkylä.

Ammattikoulunopettaja Heikki Tenkanen kuoli 22 päivä helmikuuta 1973 Helsingissä. Hän oli syntynyt Sakkolan Karholassa 24 päivänä huhtikuuta 1887. Vuodesta 1937 eläkkeelle siirtymiseensä asti Tenkanen oli johtajana Viipurin poikakodissa, joka sodan vuoksi joutui siirtymään Harjavaltaan. Harjavallassa Tenkanen otti osaa kunnalliseen elämään. Eläkevuosinaan Heikki Tenkanen hoiti 11 vuotta Ruoveden seurakunnan taloudenhoitajan tehtäviä. Hänen mieliharrastus oli musiikki.

Anna Maria Palmu, o.s. Kuisma, synt. 6. 11. 1892 Sakkolassa, kuoli 24. 2. 1973 Rovaniemellä.

Vilhelm Kekki, synt. 11. 2. 1894 Sakkolassa, kuoli 23. 2. 1973 Huittisissa.

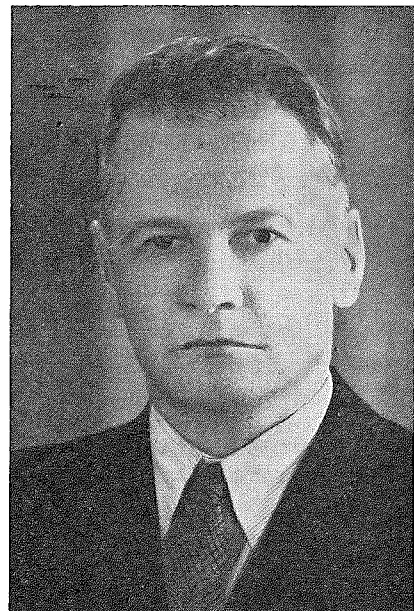
Hilja Matilda Kekki, synt. 6. 11. 1897 Sakkolassa, kuoli 4. 2. 1973. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Haparainen.

Maanviljelystoisensa ohella talousneuvos Kallonen oli myös Sakkolan Lapinlahden Osuuskassan vuodesta 1925 lähtien mm. kassanhoitajana. Lempäälässä hän oli Lempäälän-Vesilahden Osuuspankin johtajana. Kuului myös Pirkka-Hämeen Osuuskassojen Liiton hallitukseen.

Talousneuvos Kallonen hoiti useita kunnallisia luottamustehtäviä neljäkymmentä vuotta tämän vuoden alkuun saakka, jolloin jäi pois Lempäälän valtuustosta ja rakennuslautakunnasta. Sakkolassa hän oli kunnanvaltuuston varapuheenjohtajana sekä useiden lautakuntien jäsenenä.

Hän oli myös Lempäälän Karjalaisen puheenjohtajana ja kuului Suvanto-säätiön valtuuskuntaan sen perustamisesta lähtien.

Aleks Kallonen oli mukana kaikissa sodissa ja suojeluskuntatyössä. Vapaussotien huoltosäätiön toimintaan hän osallistui alusta alkaen. Talousneuvoksen arvonimi Aleks Kallolalle myönnettiin 1964.

Kouluneuvos, rovasti Paul Sonny kuoli 9 maaliskuuta 1973 Kajaanissa. Hän oli syntynyt Inkerin Lempäälässä 13 lokakuuta 1904. Hän valmistui maisteriksi 1929. Papiksi hänet vihittiin 1931. Paul Sonny oli Sortavalan seminaarin uskonnon ja

**Tunturilla
taittuu
koulumatka.**

Maan suurimmassa pyörävalikoidissa on oikea pyörä myös koululaiselle. Tunnettua ja tutkittua Tunturi-laatua.

Lempäälän Pyörä

OM. M. TOIVA. PUH. 74 285

historian lehtorina 1933—40 ja Raahen seminaarin vt. johtajana 1942—45. Hän tuli 1945 Kajaanin seminaarin johtajaksi ja 1958 sen rehtoriksi. Eläkkeelle hän jäi 1968. Kouluneuvos Paul Sonнын isä oli Sakkolan kirkkoherrana v. 1923—30.

Alma Malvisalo, o.s. Hyrynen, synt. 9. 9. 1899 Sakkolassa, kuoli 12. 2. 1973 Tampereella. Hän oli syntynyt Kiviniemessä, kotikylä Volosula. Viimeinen kotipaikka oli Ruovesi.

Viljam Systä synt. 31. 3. 1912 Sakkolassa, kuoli 16. 1. 1973 Pikonlinnan sairaalassa.

Antti Eeva on haudattu 13. 1. 1973 Myllykylän hautausmaalla. Viimeinen asuinpaikka Pyhältö Vironkoski. Entinen kotikylä Sakkolan Haitermaa.

Alli Onerva Talonpoika, o.s. Leppänen, synt. 18. 4. 1918 Sakkolan Riiskassa, kuoli 1. 2. 1973 Nokialla.

Tussarijuttu 50 vuoden takaa

Neljä pientä koulupoikaa, Lauri, Heino, Viljo ja Aarne hiihtelivät Saar'ojan pallella opettajan hakaa kohti, tuota tiuhaa lepikkometsää jossa olimme niin monasti käyneet. Maaliskuinen hanki kantoi mukavasti, vaikka suket vähän takkisivatkin rinnepaikoissa. Aurinko paistoi ja mieli oli keveä. Matkamme tarkoitus oli ampua kimauttaa siellä lepikossa, vähän syrjemmässä kylästä. Laurilla oli tussari, komea sellainen olikin, oikein kiväärin tyylinen vaikka paljon pienempi. Piippu messinkiputkesta, takapää taottu kaksinkerroin ja viilattu reikä sytytystä varten. Lauri oli ladannut tuon komean pyssynsä isänsä, opettajan, metsästysruudilla, jota löi piipun puolilleen ja junttasi pari tiukkaa huopatulppaa väliin ja lopun piipusta täytti hauleilla!

Löysimme sopivan ison lepän, jonka kyljessä komeili maalitauluksi sopiva pakka. Vuolimme vielä pilkan pakkaan mihin piti täryttää! Lauri tähtäili, ylpeänä aseestaan, kysyi kuka uskaltaa sytyttää? En ollut halukas siihen tehtävään vaan pudistin päätäni, sillä vaistosin tuon latingin suuruuden. Heino hyppäsi esiin ja sanoi: — Kyllä tämä poika sytyttää! Otti tulitikut ja raapaisi, Lauri tähtäsi perä tiukasti olkapäässä. Käänsimme veljeni kanssa selkämme ja samalla pamahti ja kovasti!

Ruudin savun hälvettyä, leijailtuaan hetken ympärillämme, alkoivat paljastua tuon kovan pamauksen jäljet... Ihmepyssy olikin purkanut voimansa perän kautta! Lauri hyppi naama mustana kuin neekeri pyssynperän kappale oikeassa kädessään, Heinon rotsies-sa halenneista sormistaan verta hohtavalle hangelle. Pesimme lumella Laurin kasvot, kaivelimme enimmät ruudin sirut pois poskipäistä. Silmät olivat onneksi jää-

neet ehjiksi. Sidoimme Heinon sormet nenäliinoin, ettei hän kuiviin vuotaisi, sillä haavat ulottuivat luihin asti. Entä itse pyssy? Messinki-putki repeili latingin voimasta kappaleiksi ja häipyi sen tien. Peräntumppi oli päreinä ampujan kädessä. Ainoana muistona tuosta hienosta pyssystä.

Kun oli sitomiset sidottu ja pesemiset pesty niin tarkastimme osumat maalitaulussa. Pakkassa ei ollut naarmuakaan. Ei sopinut näkyäkään, kun panos takakautta tuli.

Lähdimme allapäin hiihtelemään kylää kohti, pääteltiin ettei nyt ihan kohta tussarilla ammutakaan. Opettajan Lauri jäi kotiin. Meidän toisten mennessä Heinon kanssa heille kylään. Naapurin Jussi istui perheineen pöydän takana lounastamassa, meidän poikien istuessa tuvan pitkälle penkille.

Heino ei sattuneesta syystä kiirehtinyt ollenkaan pöytään menoa, kun oli turvikas toisessa kädessään ja sen sisällä pari pahasti halkaistua sormea. Jussin antaessa vähän kiivastuneena Heinolle toisen muistutuksen ruoka-ajasta, katsoimme veljeni kanssa olevan sopivan ajan lähteä kotiin.

Lieneekö Heino sitten syönyt vai ei, mitkä olivat selvitykset, en tiedä, Helpotuksen huokaus pääsi kumminkin kun ei tarvinnut tuossa asiassa olla selvityksen antajana.

Kaunis maaliskuinen päivä vilkutteli iltaa enteilevänä Ristsuon puitten lomitse, kun vieltimme kohtiin tuolta kovan kohtalon reisulta.

A. K.

Nimipäiväonnitteluja v. 1912

Olimme Vilakkalan kansakoulussa v. 1912 neljännellä osastolla. Kun Vilhon päivänä huhtikuun

kuudentena ensimmäisellä tunnilla avasin raamatunhistorian, oli sen välissä kiiltokuvapostikortti, missä oli nimipäiväonnittelu ja sitten muistovärssy:

"Aina soisin, että oisin
luonasi mun kultani,
Salli Luoja, että kerran
voisin täyttää toivoni."

Alma

Toisella tunnilla, kun avasin lastenkirjoja, oli senkin välissä kiiltokuvakortti, sekä onnittelun jälkeen muistovärssy:

"Sinä Vilho tummatukka
ole aina iloinen.
Työtä tee kuin muurahainen,
viserrä kuin varpunen."

Helena

Muutama vuosi sitten, kun olimme Sakkola-juhliilla Punkalaitumella ja tulimme pois kirkosta, istui siinä ulkona penkillä pari naista, joista toinen oli tutun näköinen, mutta en muistanut kuka oli. Kysyin Niipan Matilta, kuka tuo on, hän tunsikin ja sanoi kenen rouva on. Minä sanoin, että Alma, ja meidän tervehtimään, sekä valitin, etten meinannut tuntea. Sitten minä kysyin, muistatko, kun kansakoulussa onnittelit minua Vilhon päivänä tällaisella muistovärssyllä ja luin hänelle tuon värssyn. Hän sanoi: — Älä valehtelee! Mutta, enhän minä valehtelee, kun minulla on vieläkin se kortti albumissa.

Että kiitokset vielä Teille molemmille ja terveisiä!

Vilho Viskari

Juna ajoi ohi Kiviniemen aseman, jossa tepsutteli lettupää neitonen. Junamies ihastui tyttöön ja kysyi takaisin tullessaan nimen ja osoitteen. Pian tuli postissa kortti, jossa oli värssy:

Sinulle Helmi sirkeä-silmä
vaik'et ole mun oma.
Laulan mä laulun pikkuisen,
kun sinä olet niin soma!
Ompa tavanneet koduköörinäkin."

TOIMITUKSEN TUOLI

Jos minä runoilija oisin,
jo kertoa keväästä voisin,
teille sieluun iloa toisin.
Mut' ei sanoja minulle satu,
Vaik' on sulana kaupungin katu
ja päättynyt talvinen latu.

Kaikesta huolimatta palmusunnuntai ja pääsiäinen saapuvat määrättyä aikaansa noudattaen. Ne oli tietysti lapsena mieliin jääviä päiviä virpomisineen ja liekkui-neen. Isä teki pyynnöstä aina köysistä ja lankun patkasta liekun eli keinun ja tädit palkitsi virpovitsat ja virpomisen "kuostilla", tavallimmin sipulin kuorilla värjättyillä kanan munilla.

Minulta jäi virpomiset jo tuossa kansakoulusta päästyä. Sen jälkeen oli poikasen verenveto kosken rantaan harjusten ja taimenten perään. Ensimmäisen isomman taimenen sainkin juuri pääsiäisenä ja se olikin minusta melkoinen, yli 3 kiloinen. Siellä minä poikasena vietin niin pääsiäiset kuin juhannukset. Sen jälkeen tuli jonkinlaiset "urheiluvuodet" ja tyttöreissut, jotka lopulta sopivat suloiseksi yhteensulautumaksi, jonka talvisota kerralla löi pirstaleiksi.

Tässä numerossa on hetasta hempeyttä 50 vuoden takaa Vilho Viskarin lähettämänä ja vähän toisenkin. Minäkin lisäsin tähän vielä pienen säkeen: — Jos lehdet katoa, niin kannet jää, ja kansissa säilyy muisto tää!... Tästäkin runosta on jo lehdet varisseet ja kannet kadonneet. Jo on pikkuinen kirjoittajakin nukkunut lähes 10 vuotta maan mullassa... Sittenkin tällaiset pienet lämpimät sanat lämmittävät muistoissakin. Josta jälleen tulemme tuohon viime numerossa toivottuun jännittämättömään ihmisten väliseen kanssakäymiseen. Joten surut ja huolet vähentykööt ja ilo puseroon! Vaikka

tiukallekin menisi, niin paremmin kestää tätä elämän huushollia ja meininkiä.

Väinö Viskari toivoo, että hänen kauttaan lehden tilanneet maksaisi tilaushinnan joko Oriveden osuuspankkiin kirkolla käydessään, tai säästöpankkiin asemalla poiketes-saan. Joten muistakaapa asia. Kaikki pankit Suomessa ottavat vastaan Suvannon Seudun tilaushmaksuja. Postisiirtona voi myös maksaa ja vielä käy tilauskin täydestä, vuoden 1 numeroa on kyllä jäljellä ja lähetetään uusille tilaajille. Jos joltakin on lehden tulo loppunut niin silloin on jäänyt pari kertaa markat lähettämättä. Sekin on rahalla parannettavissa. Hei kesällä.

Helsingin Sakkola-seuralta puutuvat seuraavat Suvannon Seudun numerot: 1 -67, 1—2—4—6 -65, 4 -64, 3 -63 sekä vuosikerrat -58, -60, -61 ja -62, lisäksi 3 1963. Jos näitä numeroita jostain löytyy niin ilmoitakaa Suvannon Seudun toimitukseen. Voi lähettää myös suoraan Helsingin Sakkola-seuralle Merikannontie 3 B 32 00260 Helsinki 26. Seura sidottaa kaikki lehden vuosikerrat.

KULTAHÄITÄÄN viettivät 4. 2. 1973 Mikko ja Helena Kiiski Vantaan Pähkinärinteessä. Helena Kiiski o.s. Pulakka täytti 70 v. 27. 11. 1972. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskassa. Mikko Kiiski on syntynyt Sakkolan Lapinlahdella.

AVIOLIITTOON vihittiin 16. 12. 1972 Varkauden kirkossa pastori Tenho Juhan Korhonen ja diakonissa Marja Liisa Hietaniemi. Sulhasen vanhemmat Iida ja Helge Korhonen Rautalammielta.

SAIRAANHOITAJAKSI valmistui Kotkan sairaanhoitajaopistossa Riitta Irmeli Saretmaa. Ylioppilaaksi hän tuli Kotkan tyttölyseossa 1969. Vanhemmat Lyyli, o.s. Lehtinen ja Seemi Saretmaa Sakkolan Haitermaasta.

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1973 8 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 8 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te Narva Vakkala. Puhelin
931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuspank-
ki Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Viktor Ryyppö,
Helmi Uosukainen, Matti
Riikonen, Uno Pulakka, Ee-
ro Koppanen ja Teuvo Vis-
kari.

Tampereen Seudun
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

voimme toimittaa edullisesti

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti

Puh. 78 541

Valkeakoski

Puh. 41 810

Vesilahden Säästöpankki

auttaa - neuvo - palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen),

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.